

Nr. 48.
10.
nóvbr.

Lög

um

bændaskóla.

Vjer Christian hinn Níundi, af guðs náð Danmerkur konongur,
Vinda og Gauta, hertogi í Sljesvík, Holtsetalandi, Stórmæri, Þjettmerski,
Láenberg og Aldinborg.

Gjörum kunnugt: Alþingi hefur fallizt á lög þessi og Vjer staðfest þau með samþykki Voru:

1. gr.

Tveir skulu vera skólar á landi hjer, er veiti bændaeftum nauðsynlega sjerþekking til undirbúnings stöðu þeirra, og skal annar skólinn vera á Norðurlandi á Hólum í Hjaltadal, en hinn á Suðurlandi á Hvanneyri í Borgarfirði. Á skólajörðunum skulu vera hæfilega stór bú, er má reka á kostnað landssjóðs, ef öðru verður ekki við komið.

2. gr.

Við hvorn skólann skulu vera tveir kennarar, og er annar þeirra skólastjóri; hefur hann á hendi aðalumsjón með nemendum skólans, húsnum hans og áhöldum. Hann hefur að launum 1,500 kr. á ári og auk þess 300 kr., ef hann stjórnar skólabúinu og heldur reikninga þess. Hinn kennarinn hefur að launum 1,200 kr. á ári. Báðir hafa kennararnir leigulausan bústað á skólanum.

3. gr.

Skólarnir heita bændaskólar og eru vetrarskólar. Bóklega kennslan skal aðallega fara fram með fyrirlestrum í þeim fræðigreinum landbúnaðarins, sem reglugjörð nefnir til og segir nánar fyrir um. Reglugjörð kveður og á um það, hverri verklegri kennslu verði komið við á skólabúunum. Útvega skal til skólanna og nota við kennsluna sem fullkomnust kennsluáhöld.

Auk búnaðarfræðslunnar skal sjerstök alúð lögð við að kenna nemendum að tala og rita móðurmálið vel og skipulega; saga landsins skal sögð og þá einkum búnaðar- og verzlunarsaga, og nemendum kennt að færa sjer í nyt skýrslur um atvinnuvegi vora og þjóðarhag. Kenna skal og reikning, dráttlist, söng og leikfimi og glímur.

4. gr.

Nemendum er ætlað að vera 2 vetur á skólanum, en auk þess skulu bændur og bændaefti eiga kost á að dvelja á skólanum um viku- til hálfsmánaðartíma, að því Nr. 48. Lög 10. nóvember um bændaskóla.

Lov

om

Bønderskoler.

Nr. 48.
10.
Novbr.

Vi Christian den Niende, af Guds Naade Konge til Danmark,
de Venders og Goters, Hertug til Slesvig, Holsten, Stormarn, Ditmarsken,
Lauenborg og Oldenburg,

Gøre vitterligt: Altinget har vedtaget og Vi ved Vort Samtykke stadfæstet følgende Lov:

§ 1.

Her i Landet oprettes to Skoler, hvor vordende Bønder kunne erholde den fornødne forberedende Fagdannelse til deres Levevej, den ene paa Nordlandet paa Holar i Hjaltadal og den anden paa Sydlandet paa Hvanneyri i Borgarfjord. Paa de til Skolerne hørende Jorder skal der være en passende stor Bedrift, som — forsaavidt ikke anden Ordning træffes — kan opretholdes for Landskassens Regning.

§ 2.

Ved hver af Skolerne ansættes 2 Lærere, af hvilke den ene er Skoleforstander og har Overtilsynet med Skolens Elever, dens Bygninger og Inventarium; han lønnes med 1,500 Kr. aarlig, med et Tillæg af 300 Kr. hvis han overtager Bestyrelsen af Gaardens Drift og Regnskabsførelsen. Den anden Lærer lønnes med 1,200 Kr. aarlig. Begge Lærerne have fri Bopæl paa Skolen.

§ 3.

Disse Undervisningsanstalter benævnes Bønderskoler, og Undervisningen finder kun Sted om Vinteren. Den teoretiske Undervisning meddeles hovedsagelig i Forelæsninger over de Undervisningsfag i Landbrug, som fastsættes og nærmere bestemmes i et Reglement, hvori der tillige gives Regler om, hvorledes en praktisk Undervisning maatte kunne indrettes paa de til Skolerne hørende Landbrug. Til Brug ved Undervisningen skal der til Skolerne anskaffes saa fuldkomne Apparater som muligt.

Foruden Undervisningen i Landbrug skal der anvendes særlig Omhu paa Elevernes Undervisning i at tale og skrive Modersmaalet korrekt og tydeligt. Landets Historie skal foredrages, i Særdeleshed med Hensyn til Landbrug og Handel, og Eleverne skulle undervises i at benytte de statistiske Tabeller om Landets Næringsveje og økonomiske Tilstand. Derhos skal der gives Undervisning i Regning, Tegning, Sang og Gymnastik og Brydning.

§ 4.

Et Kursus paaregnes at vare 2 Vintre, men for saa vidt Husrum og Forholdene iøvrigt tillade det, skal der derhos gives Bønder og vordende Bønder Lejlighed

Nr. 48. er húsrúm og aðrar kringumstæður leyfa, við áður ákveðin og auglýst kennsluskeið, til
 10. að hlýða á fyrirlestra hjá kennurunum og taka þátt í umræðufundum um landbúnað.
 nóvbr.

5. gr.

Hvor skólinn um sig á að geta tekið á móti allt að 40 nemendum, og skal skólastjórnin sjá um það, að nemendur eigi þar kost á ódýrri þjónustu, og geti komið á sameiginlegu matarhaldi.

6. gr.

Landsstjórnin hefur á hendi yfirumsjón skólanna og gefur út reglugjörðir fyrir þá, er meðal annars kveða á um inntökuskilyrði, fyrirkomulag kennslunnar og vitnisburðarbrjef.

7. gr.

Kostnaðurinn við að gjöra skólana úr garði samkvæmt lögum þessum greiðist úr landssjóði. Svo greiðir hann og laun kennaranna og árleg útgjöld skólanna.

8. gr.

Lög þessi koma þá fyrst til framkvæmdar, er amtsráðin norðanlands og sunnan hafa hvort um sig afhent landsstjórninni sem móttakanda fyrir landsins hönd búnaðarskólana, sem eru á Hólum og Hvanneyri, til fullrar eignar og umráða, með öllum skyldum, eignum þeirra og rjettindum.

9. gr.

Tilskipun um stofnun búnaðarskóla á Íslandi 12. febrúar 1872 skal numin úr gildi.

Eftir þessu eiga allir hlutaðeigendur sjer að hegða.

Gefið á Amaliuborg, 10. nóvember 1905.

Undir Vorri konunglegu hendi og innsigli.

Christian R.

(L. S.)

H. Hafstein.

til at opholde sig paa Skolerne i et Tidsrum af 8 til 14 Dage under forud fastsatte Nr. 48. og bekendtgjorte Undervisningskursus, for der at høre paa Lærernes Forelæsninger og ^{10.} Novbr. deltage i Diskussionsmøder om Landbrugsforhold.

§ 5.

Hver af Skolerne skal kunne modtage indtil 40 Elever, hvorhos det paahviler Bestyrelsen at paase, at Eleverne i Skolen kunne erholde billig Opvartning og oprette fælles Husholdning.

§ 6.

Overtilsynet med Skolerne udøves af Regeringen, der udfærdiger Reglementer for dem, hvori der blandt andet træffes Bestemmelse om Betingelserne for Optagelse i Skolerne, om Undervisningens Ordning og om Eksamensbevis.

§ 7.

Omkostningerne ved Skolernes Oprettelse og Montering i Overensstemmelse med denne Lov udredes af Landskassen, hvoraf ogsaa Lærernes Lønninger og Skolernes aarlige Udgifter afholdes.

§ 8.

Denne Lov kommer først til Udførelse, naar vedkommende Amtsraad have overleveret Regeringen som Modtager paa Landets Vegne de nuværende Landbrugs-skoler paa Holar og Hvanneyri til fuld Ejendom og Raadighed, med alle Byrder, Ejendele og Rettigheder.

§ 9.

Forordning 12te Februar 1872 om Oprettelsen af Landbrugsskoler i Island ophæves.

Hvorefter alle vedkommende sig have at rette.

Givet paa Amalienborg, den 10. November 1905.

Under Vor Kongelige Haand og Segl.

Christian R.

(L. S.)

H. Hafstein.

Islands Ministerium, den 10. November 1905.

H. Hafstein.

Ólafur Halldórsson.